

"Bu günün gəncləri ölkənin qarşısında duran ən ümdə məsələləri həll etməyə qadirdirlər"

Təhsil naziri Emin Əmrullayev media nümayəndələri ilə birlikdə bir sıra mühüm məqamlara aydınlıq gətirib

"Təhsil" Televiziyası dekabrın 5-də "Təhsil naziri ilə söhbət" in davamını yayımlayıb. Verilişin qonağı olan Təhsil naziri Emin Əmrullayev media nümayəndələrini maraqlandıran sualları cavablandırıb, digər bir sıra mühüm məqamlara da aydınlıq gətirib. Qeyd edək ki, Təhsil Nazirliyinin İctimaiyyətlə əlaqələr sektorunun müdiri Cəsarət Valehovun aparıcısı olduğu verilişdə İctimai Televiziyanın əməkdaşı Vüsalə Məmmədova və 1 news. az informasiya agentliyinin baş redaktoru Rəhman Hacı iştirak ediblər. Təhsil naziri ilə söhbətin II hissəsini oxucularımıza təqdim edirik.

Valideynin məktəbə kömək etmək hüququ və səlahiyyəti var

Rəhman Hacı:

- Valideynləri narahat edən konkret məsələlər var. Məsələn, mən həmin o sorğunu aparanda ən çox təkrarlanan suallardan biri də məktəblərdə korrupsiya ilə bağlı vəziyyət, müəllimlərin maaşlarının kifayət qədər yüksək olmaması və bundan irəli gələn motivasiyanın aşağı olması məsələləri idi. Sizin fikrinizə, bu üç məsələdə - korrupsiya, müəllimlərin motivasiyası, ümumiyyətlə, müəllimlərin şagirdlərə münasibəti ilə bağlı etimadını necə qaldıra bilərik?

Emin Əmrullayev, Təhsil naziri:

- Mənə elə gəlir ki, son hadisələr onu göstərdi ki, hər şeyə rəğmənlər bütün narazılıqlara baxmayaraq bu gün müstəqillik dövrümüzə doğulan, böyüyən, məktəbi bitirən Azərbaycan gəncləri ölkənin qarşısında duran ən ümdə məsələləri həll etmək bacarığında və qabiliyyətindədirlər.

Baxmayaraq ki, təhsilimiz haqqında biz, ümumiyyətlə, çox narazı danışırıq, ancaq onu da qeyd edək ki, böyük məsələlərin həlli istiqamətində uğura malik bir dünyanın ən yaxşı universitetlərini bitirmiş kifayət qədər azərbaycanlılarımız var. Və həmin gənclərimiz haradasa, belə deyək də, xüsusi şəraitdə böyüməyiblər. Onlar da məhz bu şəraitin yetirməsidirlər. O ki qaldı sizin dediyiniz korrupsiyaya, burada bir mənavi, ikinci yenə də qayda məsələləri var. Mənim baxışma görə valideyn məktəbə pul ödəməyə məcbur edilməməlidir. Bu, düzgün deyil. Amma eyni zamanda, valideynin məktəbə kömək etmək hüququ və səlahiyyəti var və bu o qədər də xoşagəlməz hal kimi qiymətləndirilməməlidir. Sadəcə olaraq təsvir edə bilərəm ki, tutaq ki, bu hansısa bir irəlidə olan təhsil sisteminə necə baş verir? Məsələn, adətən məktəblər hansısa məqsəd müəyyənləşdirir və öz icmasına müraciət edir ki, biz həyətdə olan idman meydançasını təmir etməliyik. Bunun üçün isə deyək ki, on min manat pul lazımdır. Artıq həmin məktəb istər

Son dövrlərdə ölkə rəhbərliyinin müvafiq sərəncamları ilə təhsil işçilərinin əməkhaqqısında əsaslı dəyişikliklər edilib. Müəllimlərin əməkhaqları son dövrdə ən çox artan əməkhaqlardan biridir. Demək olar ki, ölkə üzrə orta əməkhaqqına çatır.

valideynlərə, istər həmin icmada olan biznesə, istər özünün məzunlarına, istərsə də ölkədə idman sahəsi ilə məşğul olan QHT-lərə müraciət edir. O pul toplanır, hesabat verilir və nəticə etibarı ilə idman meydançası təmir olunur. Və insanlar da özlərini xoşbəxt hiss edirlər. Bu, yeni terminologiyada fəndreyzinq adlanır. Hətta məktəb direktorlarına fəndreyzinqin necə aparılması ilə bağlı ayrıca təlimlər də keçirilir.

Bizim kontekstdə mənə elə gəlir ki, qeyd etdiyim ana prinsip bundan ibarət olmalıdır ki, hər hansı bir valideyn məktəbə pul ödəməyə məcbur edilməməlidir. Bu səhvdir, son dövrlərdə belə deyək də, il ərzində bir neçə direktor buna görə öz işindən azad edilib. Və belə hallar olarsa, biz buna qarşı tədbirlərimizi yenə davam etdirəcəyik.

Müəllim əməkhaqqısı son dövrdə ən çox artan əməkhaqlarından biridir

Müəllimlərin motivasiyası ilə bağlı ikinci sualımıza qısa cavab verməyə çalışacağam. Müəllimin motivasiyası və əməkhaqqısı arasında yəqin ki, böyük əlaqə var. Bilirsiniz ki, son dövrlərdə ölkə rəhbərliyinin müvafiq sərəncamları ilə təhsil işçilərinin əməkhaqqısında əsaslı dəyişikliklər edilib. Müəllimlərin əməkhaqları son dövrdə ən çox artan əməkhaqlarından biridir. Demək olar ki, ölkə üzrə orta əməkhaqqına çatır. Müəllim əməkhaqqısına, yəni onun miqdarına təsir edən faktorları düzgün

baş a düşməliyik. Çünki bizim təhsil sistemimiz hələ də sovet dövründən qalmış "stavka" sistemi ilə işləyir. Həmin sistem saata bağlıdır. Müəllimlər bir çox hallarda ona görə aşağı maaş alırlar ki, onların heç saatları çox yuxarı deyil.

Mənə elə gəlir biz təhsil sistemi olaraq son illərdə iki böyük uğura imza atmışıq. Bir Azərbaycanda şagird-müəllim nisbəti kifayət qədər yaxşılaşmış. Təxminən əvvəl 8 və ya 9 şagirdə 1 müəllim düşürdüsə, indi biz bunu 11-ə qaldıra bildiyik. Bu, nə deməkdir? Bu, müəllimlərin dərslərinin artması deməkdir. O cümlədən bir saata

quracağıq ki, orada keyfiyyətli təhsilə təminat verək.

Emin Əmrullayev, Təhsil naziri:

- Sualınız iki hissədən ibarətdir. Birinci məsələ odur ki, tikinti, geri qayıdış prosesi, bütün bu işlər kompleks həll olunacaq. Standart olaraq əhalinin altında bir sayında biz məktəb tikintisini keçiririk. Deyək ki, altı min sakini olan yerdə min nəfərlik məktəbə ehtiyac olur. Mən əminəm ki, ən yaxşı məktəblər tikiləcək. O ki, qaldı keyfiyyətlə bağlı bəlkə də kədərli bir hekayənin sonudur ki, işğal zamanı həmin torpaqlarda olan bütün məktəblər, infrastruktur dağıdılıb.

Emin Əmrullayev, Təhsil naziri:

- Birinci sualla bağlı onu deyim ki, baxın, biz yenə də məqsədlə alətləri bir-birindən fərqləndirməliyik. Adətən niyə məktəblərdə yeni format, yəni, digəri götürürlər və yaxud stulları başqa cür bölürlər? Bunlar təbii ki, kiminsə təxəyyülünə görə deyil, konkret tədqiqatlarla əsaslanır. Həmin tədqiqatlar göstərir ki, məsələn, bu, öyrənməyə müsbət təsir edir. İnsanlar bir-biri ilə nə bilim ikili partada yox, tək partada oturanda tutaq ki, fərdilik daha çox inkişaf edir. İnfrastruktur təbii ki, büdcə ilə də bağlıdır.

Bizim kontekstdə bu, çox uğurlu bir layihə- modul tipli məktəblərdir. Biz hər il belə deyək də 30, 40, hətta bu il 60-a qədər modul tipli məktəbləri kiçik ərazilərdə tikə bildiyik. Bizim yeni məktəb modelimizdən danışanda məsələ burasındadır ki, bunlar hamısı bir-biri ilə bağlıdır. Birinci sual verirlər ki, məqsəd nədir? Tutaq ki, məqsəd öyrənməkdirsə, məsələn, 40-42 nəfərlik sinifdə bunu eləmək olarmı? Hə, Sinqapur bunu edir. Orada standart olaraq sinifdə ortalama 40 uşaq var. Onlar bunu edə bilirlər. Onların infrastrukturuna buna uyğundur. Gələcəkdə biz də tutaq ki, düşünürüksə ki, daha çox böyük həcmli siniflərlə gedəcəyik. Məsələn, 40 çox yaxşı rəqəmdir. O 2-yə, 4-ə, 5-ə və 8-ə bölünür və siz qruplar edə bilərsiniz. 24 rəqəmi də elədir. Məsələn, 2-yə, 3-ə, 6-ya, 8-ə bölünür və s. Yeni ilk növbədə biz nə istəyirik sualını müəyyən etməliyik, ondan sonra məktəbimizi tikməliyik. Əvvəl məqsəd qoyulmalı sonra ona uyğun infrastruktur qurulmalıdır.

PISA -Beynəlxalq Şagird Qiymətləndirilməsi proqramı bizim üçün mayak rolunu oynamalıdır

O ki qaldı ikinci sualımıza, biz PISA, PIRLS və TIMSS beynəlxalq qiymətləndirmə tədqiqatlarında iştirak edirik. Məncə, bu, ölkəmizə böyük imkanlar verir ki, biz haradayıq. Çünki PISA-da soruşulan suallar insanlarda konkret bazara uyğun olan bacarıq və sənətləri ölçür. Biz isə məktəbdə daha çox hələ də özümüzün arzularımızı ölçürük ki, uşaqlar bizim arzularımıza nə qədər uyğundur yoxsa yox. PISA -Beynəlxalq Şagird Qiymətləndirilməsi proqramı bizim üçün mayak rolunu oynamalıdır və bu nəticələr Azərbaycan təhsil işçiləri, bütövlükdə təhsil ictimaiyyəti, o cümlədən işə götürənlər, xüsusilə müəllimlərimizin qarşısında çox böyük bir vəzifələr qoyur. Biz Təhsil Nazirliyi olaraq yalnız təlimlər vasitəsi ilə onlara bu reallığı göstərməklə köməklik edə bilərik.

Davamı səhifə 4-də

PISA -Beynəlxalq Şagird Qiymətləndirilməsi proqramı bizim üçün mayak rolunu oynamalıdır və bu nəticələr Azərbaycan təhsil işçiləri, bütövlükdə təhsil ictimaiyyəti, o cümlədən işə götürənlər, xüsusilə müəllimlərimizin qarşısında çox böyük bir vəzifələr qoyur. Biz Təhsil Nazirliyi olaraq yalnız təlimlər vasitəsi ilə onlara bu reallığı göstərməklə köməklik edə bilərik.

Amma məsələnin müəyyən mənada yaxşı ardi, davamı ondan ibarətdir ki, biz hər şeyi sifirdən başlaya bilərik. Düşünürəm ki, bu proses həmin o yerlərdən olan insanlar üçün də yeni imkanlar yaradacaq. İnanıram ki, həmin yerlərdə ən yaxşı keyfiyyəti olan məktəblər qura biləcəyik.

Əvvəl məqsəd qoyulmalı, sonra ona uyğun infrastruktur qurulmalıdır

Cəsarət Valehov:

- *Beynəlxalq praktikada belə deyək, hətta məktəblərin infrastrukturunu ilə bağlı yeni yanaşmalar var. Dərsiz sinif otaqları, ümumilikdə təməllə qurğulardan inşa olunmayan məktəblər və s. Bizdə ümumiyyətlə, məktəblərin infrastrukturunu ilə bağlı bəlli bir təcrübə var, yəni planlama var. Növbəti planda bu infrastrukturda hansısa özəlliklər dəyişə bilərik?*

İkinci məsələ, mən sizi həm nazir olana qədər, həm də indi nazir olduğunuz vaxtda müşahidə etmişəm ki, ən çox ifadə etdiyiniz sözlərdən biri ölçülə bilən sözüdür. Və xatırlayıram ki, ötən ilin elə dekabr ayında sizin iştirakınızla PISA - Beynəlxalq Şagird Qiymətləndirilməsi Proqramının 2018-ci il üzrə nəticələrini biz elan etdik. Bu nəticələrdən çıxış edərək 15 yaşlı Azərbaycan gəncləri öz yaşlarından nədə geri qalır və ya əksinə, hansı məqamlarda ümidvericidir?

Ən yaxşı keyfiyyəti olan məktəblər qura biləcəyik

Vüsalə Məmmədova:

- *Torpaqlar işğaldan azad edildi və artıq hər kəs öz sahəsində hazırlıq işlərinə başlayıb. Mühəribənin ağır illərində o əraziləri tərk edən övladlar təhsil hüququndan məhrum olundular və çox ciddi bir problemlə üz-üzə qaldılar. Bu, ötən əsrin sonları idi. Məcburi köçkün məktəblərin vəziyyəti heç vaxt qənaətbəxş olmayıb, məmnun olmamışıq. Bir keçmiş məcburi köçkün olduğuma görə bu məsələləri daha detallı bilirəm. Bu gün vaxtilə öz torpaqlarından məcburən didərgin düşən həmin insanlar artıq valideyn olaraq ora qayıdacaqlar. Biz həmin o qənaətbəxş olmayan məktəblərəmi geri qaydıracağıq? Və ya məsələyə nikbin yanaşsaq işğaldan azad edilən torpaqlarımızda təhsili hansı səviyyədə*

"Bu günün gəncləri ölkənin qarşısında duran ən ümdə məsələləri həll etməyə qadirdirlər"

Əvvəli səhifə 5-də

Davranış və qavrama çox vacib məsələdir

Rəhman Hacı: Bizim təhsilimizlə Avropanın və Amerikanın təhsili arasında bir neçə ciddi fərq var. Xüsusən də ali təhsildən söhbət edəndə mən hardasa bir neçə çatışmazlıq görürəm. Birincisi, bizim universitetlərimizdə və məktəblərimizdə tənqidi yanaşmaya daha çox ehtiyac duyulur. Sizin də qeyd etdiyiniz kimi biz artıq qeyri-müəyyənlik vaxtında yaşayırıq. Bu zaman tənqidi yanaşma daha da önəmli olur, onun vacibliyi artır. İkincisi, biz artıq "Big Data" dövründə yaşayırıq. Məlumatın sayı o qədər çox, həcmi o qədər böyükdür ki, artıq məlumatın birincisini tapmaq və sonradan təhlil etmək bacarığı böyük önəm daşımağa başlayır. Burada müəllimin, professorun rolu da dəyişir. Sizin fikrinizcə, biz nə qədər bu dövrün tələblərinə cavab veririk? Və ya biz əgər cavab vermiriksə bu yeni təhsil formatına necə daha operativ, çevik keçə bilərik?

Emin Əmrullayev, Təhsil naziri:

Mən bununla bağlı bir neçə məqamı toxunmaq istədim. Bir məsələ ondan ibarətdir ki, davranış, eyni zamanda qavrama çox vacibdir. O mənada ki, hər bir insan öz gələcəyi ilə bağlı tutaq ki, necə düşünür? Məsələn, insan var belə düşünür ki, onun bütün gələcəyini dövlət qurmalıdır. Daim belə bir hisslə yaşamağa davam edir. Mənim fikrimcə, təbii ki, bu, bizim sosialist keçmişimizdən gəlir. Bəzi hallarda insanlara səhv etdiklərini və o səhvləri göstərmək mənə, lazımdır. Belə ki, səhvlər özü də öyrənmək üçün çox vacib bir məqamdır. O mənada ki, uğur hekayələri və belə deyək, o qədər də uğurlu olmayan hekayələri arasında fərqi baxsaq həmin prosesi başa düşə bilərik.

Başqa bir məsələ mənə, seçimlə bağlıdır. Üçüncü, mənə elə gəlir o dəyişiklik üçün istiqamət ondan ibarətdir ki, həqiqətən də tələb olmalıdır. Yəni, tələb çox vacib məsələdir. Burada yaxşı xəbər nədir? Artıq tələb get-gedə qloballaşır. Məsələn, elmdən danışırıqsa, elmə olan tələb indi qlobaldır. Yəni, yaxşı elmi tədqiqatları, elmi ideyalara malik olan insan hansı ölkədə yaşamağından asılı olmayaraq ona istənilən yerdə hər cür şərait yaratmağa, qrant verməyə, START UP layihələri üçün viza verməyə və s. hamı hazırdır. İstedadlı insanların burada saxlamaq üçün müəyyən mexanizmlər və modellər düşünməliyik. Və təbii ki, rahatlıqla narahatlıq seçimi arasında mənə, çoxlu müzakirələr aparmalıyıq. Çünki biz bəzən rahat həll yolları axtarıyıq. Dəyişiklik ümumiyyətlə həmişə narahat bir prosesdir və nə qədər biz narahatlığımızı pozmağa hazırıq? Belə deyək də, cəmiyyət olaraq həmin o transformasiyanı bir yerdə keçməyə hazırıq sualı vacib olacaq. Məsələn, şərti olaraq biz bu günləri desək ki, gəlin birinci sinfə qəbul vaxtı hərə öz

yaşadığı yerdə məktəbə getsin. Bu insanların kifayət qədər narazılığına səbəb olacaq. Məsələn, bizə nazirlik olaraq bu, çox asandır, çünki hər şeyi planlaşdırma bilirik, məktəblər tikiləndə və s. Səmimi olaraq deyim ki, məktəblərdə, siniflərdə şagird sayı da normallaşar.

Həqiqəti bilmək istəyirsinizsə heç də bu günləri ən çox belə deyək də, tələb olunan məktəblər ən yaxşı məktəblər deyil. Yəni, reallıq budur ki, məsələn, biz PISA tədqiqatından görürük ki, Bakının bütün məktəblərinin hər birində qrupda ən yüksək nəticə və eyni zamanda ən zəif nəticə

yişdirilməsi vacibdir. Ali təhsillə bağlı siz müsbət tərəflərdən danışdınız. Burada 2-3 vacib məsələ var. Birinci məsələ, məqsəd nədən ibarətdir. Məqsəd kağız parçasıdır yoxsa, bacarıqlardır? Bütün dünyada ali təhsil əslində daha çox iqtisadi faktordur, nəinki təhsil faktoru. Bu, bir investisiyadır. Biz nə qədər investisiya qoyuruq, hansı bacarıqları öyrənirik? Sonra bunun müqabilində bütün həyatımız boyu həmin bacarıqları hissə-hissə satıb, necə deyərək, gələcəyimizi təşkil edirik. Ona görə, biz ali təhsilə mənə elə gəlir ki, baxışımızı bu yöndən dəyişməliyik, daha çox ona əmək

Bütün dünyada ali təhsil əslində daha çox iqtisadi faktordur, nəinki təhsil faktoru. Bu, bir investisiyadır. Biz nə qədər investisiya qoyuruq, hansı bacarıqları öyrənirik? Sonra bunun müqabilində bütün həyatımız boyu həmin bacarıqları hissə-hissə satıb, necə deyərək, gələcəyimizi təşkil edirik. Ona görə, biz ali təhsilə mənə elə gəlir ki, baxışımızı bu yöndən dəyişməliyik, daha çox ona əmək bacarığına bağlılığı baxımından yanaşmalıyıq.

göstərən şagird vardır. Fərqi yoxdur, bu lisey və ya gimnaziyadır. Sadəcə olaraq insanlar bəzən belə düşünür ki, filan müəllim daha yaxşıdır, mütləq uşaq onun yanına getməlidir. Hətta o müəllimi bir il belə gözləyən insanlar var. Övladının məhz həmin müəllimin sinfində təhsil almasını istəyir.

Ali təhsil daha çox iqtisadi faktordur

Vüsəla Məmmədova:

Siz nazir kabinetinə auditoriyadan keçib gəlmisiniz. Azərbaycanın ali təhsil sisteminə hansı müsbət və mənfi tərzlər var? Siz yəqin ki, bunu hamımızdan yaxşı bilirsiniz. Mən bir kənardan və eyni zamanda uzun müddət də içində olan biri kimi deyim ki, Azərbaycanda ali təhsil pilləsi çox sürətlə inkişaf edib. Açıq da görürük ki, bütün bu sahələrdə irəliləməyə üçün universitetlər ayrı-ayrılıqda çox ciddi rəqabət mühitindədir, çalışırlar. Amma bütün bu cəhdlərin fonunda qiymətli təhsil çox basit görünür.

Emin Əmrullayev, Təhsil naziri:

Təhsil sistemləri artıq o qədər bir-birinə yaxınlaşıb, o qədər informasiya var ki, bir çox şeyi yenidən kəşf etməyə ehtiyac yoxdur. Yəni, onlar var və onları tətbiq etməyə çətinlik. Çünki tətbiq daha çox insanların həyatını dəyişir və hər bir dəyişiklik də müəyyən müqavimətlə üzləşir. Bu müqaviməti isə təbii ki, çox bərk qırmaq da mümkün deyil. Bəzi hallarda ünsiyyətə girib belə deyək də o dialoq vasitəsi ilə də

intellekt əmsalının klassik belə deyək, yəndə ölçülməsindən gedir. Amma emosional intellektin ölçülməsi ilə bağlı da müəyyən boşluqlar var. Şübhəsiz, təkcə bizdə deyil, bütün dünyada bununla bağlı tədqiqatlar var. Bir də emosional tərbiyə məsələsinə toxunmaq istədim. Bir çox hallarda bizim müəllimlərimizlə şagirdlər arasında emosional bağ düzün qurulmadığından bu o həmin uşağın təhsilində də çox ciddi ziyan vurur. Təcrid olunma, emosional sönmə yaranır və s. Həm emosional intellekt, həm də emosional tərbiyə ilə

Biz 44 gün davam edən Vətən müharibəsində gördük ki, insanlarımız Qarabağ məsələsində, torpaqlarımızın azadlığı uğrunda həqiqətən də vahid ola bildilər, ərazilərimizi işğaldan azad etmək üçün birləşməyi bacardılar. Gördük ki, biz onlara bunu öyrədə biləmişik.

bağlı bizim üzərimizə hansı vəzifələr düşür?

Emin Əmrullayev, Təhsil naziri:

Müasir təhsildə artıq trend ondan ibarətdir ki, təhsil mexaniki deyil, daha çox psixoloji prosesdir. Yəni bilik bir tərəfdən o biri tərəf mexaniki köçürülmür. Ona görə öyrədən yox, öyrənən var. Və öyrənən nə qədər öyrənə bilirsə o qədərini mənimsəyir. Ətrafdakı insanlar öz davranışları ilə, resurslarla və s. onun öyrənməsi üçün şərait yaradır. O mənada emosional deyək, rifah ən vacib faktorlardan biridir.

Mənə görə təhsil sisteminin ən böyük prioritetlərindən biri məktəbdəki şagirdlərin xoşbəxt olmağıdır. Biz bir çox hallarda cəmiyyətlə kifayət qədər dialoqda olmaliyıq. Ümumiyyətlə, mühit çox önəmli məsələdir. Öyrənmək üçün ekosistem deyirik, orada müəllim, valideyn var. Orada çox işlər görülməlidir o mənada ki, gözləntilər birinci düzəlməlidir. Yəni ən böyük məsələ gözləntidir. Məsələn, bir misal bizdəndir, bir misal Sinqapurdur. Mən Sinqapurdan olarkən xarici həmkarlarımıza sual verdim ki, siz emosional tərbiyəni necə ölçürsünüz və yaxud da onlar buna daha çox dəyərlər sistemi deyirlər. Onlar bildirdilər ki, biz bir çox şeyi ölçürük və bu, kifayət qədər normaldır. Ölkənin rəhbəri dünyasını dəyişəndə sinqapurlular böyük bir növbə ilə viddə mərasimində qatılmağa biz onda başa düşdük ki, hava çox isti idi. İnsanlara heç nə demədən bir insan digərlərinə su təklif edir və ya gətirirdi. Biz onda başa düşdük ki, təhsil sistemimizdə yəqin ki, hər şeyi düz etməliyik.

Təhsil naziri

Emin Əmrullayev

media nümayəndələri ilə birlikdə bir sıra mühüm məqamlara aydınlıq gətirib

Mən özümüzdən də misal gətirmək istədim. Biz 44 gün davam edən Vətən müharibəsində gördük ki, insanlarımız Qarabağ məsələsində, torpaqlarımızın azadlığı uğrunda həqiqətən də vahid ola bildilər, ərazilərimizi işğaldan azad etmək üçün birləşməyi bacardılar. Gördük ki, biz onlara bunu öyrədə biləmişik.

Təhsilin məzmunu ilə bağlı böyük müzakirələrə ehtiyacımız var

Rəhman Hacı:

Mən də bir valideynəm. Qızlarının ikisi də şagirdir. Məktəbdə ev tapşırıqları çox böyük həcmdə verilir. Bu zaman uşaqların evdə boş vaxtı belə qalmır. Belə ki, uşaqlar məktəbdən qayıdan kimi bütün günü evdə ev tapşırıqları ilə məşğul olurlar. Həmin tapşırıqlar o qədər çətin olur ki, hətta repetitorlarla da məşğul olurlar. Bu isə onların çiyinlərinə əlavə bir yük deməkdir və s. Bunun səbəbi nədir? Bu, yeni təhsilin bir hansısa xüsusiyyəti deyilmi?

Emin Əmrullayev, Təhsil naziri:

Nə qədər yük, nə qədər öyrənmək məsələsi. Mənə buna bir çox faktorlar təsir edir. Bir faktor, valideynlərin özündən gəlir. Valideynlər elə başa düşür ki, uşaqlar nə qədər çox oxusalar daha bilikli olacaqlar. Belə deyək də, bəzi hallarda onları lazımsız yere yükləyirlər, repetitor yanına gəndərlər. Əslində isə bəlkə uşaq sadəcə olaraq öz boş vaxtında özü-özü ilə qalsın daha çox öyrənər. Və bu öyrənmə başa düşmək ilə bağlıdır. İkinci, müəllimlə bağlıdır. Çünki bir çox hallarda bizim standartlarla olan məsələlər təqdim etmədən asılıdır. Yəni onu çox tez öyrətmək və yaxud onu çox çətin və uzun yolla öyrətmək olar. Bu artıq müəllimin bacarığından asılıdır və ayrı-ayrı siniflər üzrə yəqin ki, fərqlidir. Və nəhayət, üçüncü məsələ, mənə elə gəlir ki, bizim həqiqətən də təhsilin məzmunu ilə bağlı kifayət qədər böyük müzakirələrə ehtiyacımız var. O mənada ki, mən əvvəldə dediyim fikrə qayıdıram, məktəbi yükləməyimizdə əsas mənəbə odur ki, bir çox hallarda biz məzmunu uşaqlardan soruşmadan yazırıq.

Şəxsi fikrimi öyrənmək istəyirsinizsə, mənə öyrənmə daha çox, belə deyək, aşağı siniflərdə bir oyləncə, oyun formasında da olmalıdır. Yəni bu formatlara keçmək istəyimiz yenə də daha çox müəllimlərimizlə bağlıdır.

Cəsərət Valehov:

Emin müəllim çox təşəkkür edirik. Hörmətli həmkarlara da təşəkkür edirik ki, bu gün vaxtın imkan verdiyi qədər təhsillə bağlı müzakirələr aparıldı. Şübhəsiz ki, təhsillə əlaqədar mövzunu kifayət qədər genişləndirmək olar. Yəqin ki, bu bizim sizin ilk görüşümüz və sonuncu görüşümüz olmayacaq. Tərkiblər ola bilsin ki, dəyişilə bilər. Mənə elə gəlir ki, bugünkü format sizin də ürəyinizcə oldu.